

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РІВНЯ ТОВАРНOSTІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В ВСК «ІМЕНІ ГОРЬКОГО» ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Римар Р. С., студент

Науковий керівник: Шиян Н. І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

До числа актуальних проблем розвитку аграрної сфери економіки України належить питання збільшення обсягів виробництва і реалізації аграрної продукції [1-3]. Нажаль в підприємствах не завжди складаються передумови в реалізації всієї кількості виробленої продукції, внаслідок чого вони недоотримують дохід, а при прибутковому виробництві – прибутку.

До числа підприємств із невисоким рівнем товарності продукції рослинництва належить ВСК «імені Горького» Чернігівської області. Відповідно до Статуту підприємства, предметом діяльності Кооперативу є: вирощування зернових та технічних культур; вирощування фруктів, ягід, горіхів, культур для виробництва напоїв і прянощів; розведення великої рогатої худоби та ін. На сучасному етапі розвитку кооператив спеціалізується на вирощуванні зернових культур; розведенні великої рогатої худоби та виробництві молока.

Показники рівня товарності виробленої продукції протягом 2011-2015 рр. представлені в табл.1. Представлені в таблиці данні свідчать про те, що в 2011 р. рівень товарності основних видів продукції рослинництва, зокрема зерна і картоплі був невисоким. По зерну його величина склала 13,4 %, по картоплі – 13,0 %. По продукції тваринництва він був вищим. По приросту ВРХ він становив 92,3, свинини – 57,5 %, по молоку – 83,3 %.

Таблиця 1 – Рівень товарності основних видів сільськогосподарської продукції

Вироблено продукції	2011 р.			2013 р.			2015 р.		
	вироблено, ц	реалізовано, ц	рівень товарності, %	вироблено, ц	реалізовано, ц	рівень товарності, %	вироблено, ц	реалізовано, ц	рівень товарності, %
Зерно	5902	814	13,4	7110	758	10,7	17914	2489	13,9
Картопля	2039	266	13,0	520	868	166,9	-	-	-
Приріст живої маси: ВРХ	625	577	92,3	493	505	102,4	643	405	63,0
свиней	87	50	57,5	7	45	6,4 р.б.	-	-	-
Молоко	6553	5457	83,3	6169	4888	79,2	10752	10188	94,8

В наступні роки рівень товарності зерна залишався низьким. Так, у 2013 р. він дорівнював 10,7 %, у 2014 р. – 21,9 %, а в 2015 р. – 13,9 %. Для свинарства характерним було згортання галузі, яке супроводжувалося збільшенням обсягу реалізації продукції галузі в 6,4 рази. На сучасному етапі розвитку підприємства в галузі тваринництва підприємство орієнтується на подальший розвиток галузі скотарства, питома вага якої в структурі товарної продукції була і залишається високою.

З метою визначення величини прибутку за умов підвищення рівня товарності культур, які виробляються підприємством, ми звернулися до озимої пшениці (табл. 2).

Таблиця 2 – Визначення безбиткового обсягу виробництва озимої пшениці в 2015 р. за різного рівня товарності

	Показники	Озима пшениця факт	Рівень товарності 50 %	Рівень товарності 80 %
1	Ціна реалізації, грн/ц	298,13	298,13	298,13
2	Кількість виробленої продукції, ц	5434	5434	5434
3	Виручка від реалізації, грн	105900	810019	1295971
4	Виробничі витрати, грн	1125000	1125000	1125000
5	Змінні витрати, грн	807750	807750	807750
6	Постійні витрати, грн	317250	317250	317250
7	Змінні витрати на 1 ц продукції, грн	148,6	148,6	148,6
8	Кількість реалізованої продукції, ц	355	2717	4347
9	Змінні витрати усього, грн	52753	403746	645964
10	Маржинальний дохід, грн	53147	406273	650007
11	Маржинальний дохід на одиницю, грн	149,53	149,53	149,53
12	Точка безбитковості, ц	2122	2122	2122
13	Маржинальний дохід в % від виручки, %	50,2	50,1	50,1
14	Критична ціна, грн	1042,3	445,8	334,4
15	Критичне значення постійних витрат, грн	53083	406273	650007
16	Виручка в точці безбитковості, грн	0,502	631972	631972
17	Кромка безпеки, ц	-1767	595	2225
18	Кромка безпеки, %	-4,9	22,0	51,2%
19	Операційний прибуток, тис. грн	18,9	144,4	230,9

Представлені в табл. 2 результати розрахунків, які здійснювалися для рівня товарності озимої пшениці на рівні 50 і 80 % говорять про те, що забезпечити збільшення прибутковості даної культури за існуючої на підприємстві повної собівартості одиниці продукції і існуючого рівня цін можна шляхом збільшення рівня товарності виробництва із фактичних 6,5 % в 2015 р. до 50 або 80 %, що зумовить збільшення операційного прибутку із 18,9 тис грн. до 144,4 і 230,9 тис. грн. відповідно при рівні товарності в 50 і 80 %.

Таким чином, проведені дослідження дозволяють зробити висновок про те, що невисокий рівень товарності видів культур, які виробляються підприємством, виступає одним із негативних факторів в діяльності підприємства, який зумовлює погіршення результатів його діяльності.

Література.

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник.- 2-вид., доп. і перероб. / В.Г. Андрійчук. - К.: КНЕУ, 2014. - 624 с.
2. Завадський І.С. Управління сільськогосподарським виробництвом в системі АПК: підручник / І.С. Завадський. - К.: Вища шк., 2012. – 367 с.
3. Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс] : розпорядження КМУ від 17 жовтня 2013 р. № 806-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-p>.

SPECIFICS LAND AS THE MAIN MEANS OF PRODUCTION

*Zaika E. V., Lipinski D. G., students
Supervisor: Vasiliev A. I., Doctor of Sciences (Economics), prof.
Kharkov Petro Vasilenko state technical university of agriculture*

Existence, social welfare and health of the people of Ukraine are inextricably linked to the land. Land resources, the use of which formed about 95 % of the food fund and fund 2/3 of consumer goods, considered to be the primary factor of production, the foundation of the economy of Ukraine. It is estimated that the share of land in part of the productive forces of the state is more than 40 percent. If the resource provision of socio-economic development of Ukraine productive assets and current assets occupy 20-21 % workforce - 38-39 %, the land is 40-44 %.

Land Fund in Ukraine is characterized by high bioproductive building, the structure of which is dominated by land with fertile soils, which houses the main base of agriculture of the country. Located in the heart of Europe, Ukraine has almost 40 % of global area of black soil - soils fertile land. According to expert estimates, the rational structure and organization of land use and relevant scientific and resource provision, Ukraine is able to produce food for 140-145 million people, or two feed the same country [1].